

## I

Quan va sortir al matí, teòricament el senyor Verloc va deixar la botiga a càrrec del seu cunyat. S'ho podia permetre, perquè de feina no n'hi havia mai gaire i fins al vespre es pot dir que no n'hi havia gens. El senyor Verloc es preocupava ben poc del seu negoci declarat. I, a més, la seva dona ja es feia càrrec del seu cunyat.

La botiga era petita, com ho era també la resta de la casa. Era un d'aquells edificis d'obra vista, coberts de brutícia, com tants n'hi havia fins que l'època de la reconstrucció es va fer notar sobre Londres. La botiga era una caixa quadrada i tenia al davant un aparador format per vidres petits. Durant el dia, la porta sempre estava tancada; cap al vespre, s'entreobria d'una manera discreta i sospitosa.

L'aparador contenia unes fotografies de ballarines més o menys despullades; uns quants paquetets sense res de particular, embolicats com si fossin medecines; uns sobres tancats de paper groc, molt prims, marcats amb grans números negres a 2 xílings i 6 penics; alguns exemplars d'antigues publicacions còmiques franceses penjats en un fil com si s'haguessin d'eixugar;; una peça de ceràmica xinesa d'un blau deslluït; un estoig de fusta negra, unes ampolles de tinta indeleble i uns segells de goma; uns quants llibres amb títols que insinuaven el seu impudor; alguns números endarrerits de diaris poc coneguts, mal impresos, amb noms com *La torxa* o *El gong*, títols enardidors. I els dos llums de gas que hi havia a la part de dins de l'aparador sempre estaven baixos, fos per consideracions econòmiques o per consideració als clients.

Aquells clients podien ser homes joves, que rondaven una estona davant de l'aparador fins que de cop i volta es decidien a entrar, o bé homes més madurs, que tenien l'aspecte d'anar sempre curts de diners. Entre aquests últims n'hi havia que portaven el coll de l'abric apujat fins al bigoti i duïen restes de fang als baixos dels pantalons, que es veïen molt gastats i de poca qualitat. Les cames que hi havia a dins, en general, tampoc no semblava que valgessin gaire. Amb les mans enfonsades a les butxaques de l'abric, s'esquitllaven a dins, primer una espatlla i després l'altra, com si tinguessin por de fer sonar la campaneta.

La campaneta, subjectada a la porta amb una tira d'acer corbada, era de mal esquivar. Estava molt esquerpada; però, als vespres, la més lleu provocació feia que comencés a dringar al pas del client amb una virulència descarada.

Dringava; i, responent a aquell senyal, el senyor Verloc s'a-fanyava a sortir de la rebotiga per una porta vidriada bruta de pols que hi havia darrere del taulell pintat. De natural ja tenia les parpelles inflades de son, i en aquell moment se'l veia com si hagués passat tot el dia regirant-se al llit sense treure's la roba. Qualsevol altre hauria trobat que presentar-se amb aquella aparença constituïa un desavantatge evident. En el petit comerç qualsevol transacció depèn en gran part de l'aspecte atractiu i amable del venedor. Però el senyor Verloc, que coneixia el seu negoci, no patia gens per l'efecte estètic de la seva aparença. Mirant descaradament als ulls, amb una fermesa que semblava que amagués alguna amenaça terrible, deixava damunt del taulell algun objecte que evidentment no valia l'escandalós preu que en cobrava, com, per exemple, una capseta de cartró on no semblava que hi hagués res, o un d'aquells sobrets tan ben tancats, prims i de color groc, o un llibre rebregat amb tapes de

paper i un títol prometedor. De tant en tant alguna de les ballarines descolorides trobava comprador, com si encara fos jove i viva.

De vegades era la senyora Verloc la que responia a la crida de la campaneta esquerdada. La Winnie Verloc era una dona jove de malucs amples i pit abundant, comprimit per una cotilla estreta. Portava els cabells sempre molt ben arreglats. Amb una mirada tan impertorbable com la del seu marit, mantenia darre del bastió del taulell un aire d'indiferència impenetrable. Llavors el client de relativament pocs anys quedava desconcertat per haver de tractar amb una dona, i amb la ràbia que se'l menjava per dins demanava un flascó de tinta indeleble, un article amb un preu de venda al públic de sis penics i que a la botiga d'en Verloc venien per un xíling i sis penics, i així que sortia al carrer el llençava dissimuladament a la claveguera.

Els visitants del vespre —homes amb la solapa apujada i el barret flexible encasquetat fins als ulls— inclinaven el cap familiarment davant de la senyora Verloc i, després de barbotejar una salutació, aixecaven el batent que hi havia al final del taulell i passaven a la rebotiga, que donava accés a un passadís i a una escala molt dreta. La porta de la botiga era l'única entrada a la casa, on el senyor Verloc tenia el seu negoci de venda d'articles tèrbols, exercia la seva vocació de protector de la societat i cultivava les seves virtuts casolanes, que en el seu cas eren força destacades. Era un home molt de casa. Les seves necessitats, fossin espirituals, mentals o físiques, eren de tal naturalesa que rarament l'empenyien a sortir del seu domicili. A casa trobava la comoditat per al cos i la pau per a la consciència, a més de les atencions conjugals de la senyora Verloc i la consideració deferent de la mare de la senyora Verloc.